

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Helena Wiberg
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2020-10-10

1 (5)

Diarienummer

2020/ASN 0096 003

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Revidering av riktlinje för handläggning av ärenden avseende riskbruk samt missbruks- och beroendevård inom individ- och familjeomsorgen

Förvaltningens förslag till beslut i arbetsmarknads- och socialnämnden

- Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande missbruks- riskbruks och beroendevård inom individ- och familjeomsorgen antas.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Anna-Lena Engstedt
Förvaltningschef

Sammanfattning

Befintliga riktlinjer för handläggning av ärenden avseende missbruks-, riskbruks- och beroendevård inom individ- och familjeomsorgen fastställdes av socialnämnden den 31 januari 2018.¹

---

¹ § 1005

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har arbetat fram ett förslag till reviderade riktlinjer eftersom lagstiftning i form av barnrättslagen tillkommit och vissa förändringar i föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen gjorts. Vidare har betydelsefulla samverkansöverenskommelser, framförallt regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och tilläggsöverenskommelse gällande samverkan kring personer med missbruk/beroende av spel om pengar, inletts. En anpassning av målgruppsbeskrivningen har gjorts utifrån omstrukturering av ärenden som avser enskilda mellan 18-20 år.

Beskrivning av ärendet

Riktlinjerna för handläggning av ärenden avseende missbruks- riskbruks- och beroendevård fastställs av socialnämnden och är ett styrdokument främst riktat till handläggare som utreder och fattar beslut inom området. Syftet med riktlinjerna är att de ska vara vägledande i handläggarnas arbete med rättssäker utredning, behovsbedömning och uppföljning av insatser.

Riktlinjerna är ett komplement till gällande lagstiftning och andra övergripande dokument inom området, och innebär inte någon inskränkning i förhållande till dessa. Riktlinjerna innebär inte någon begränsning av den enskildes möjligheter att få sin ansökan individuellt prövad. Beslut ska fattas utifrån den enskildes behov.

Befintliga riktlinjer för handläggning av ärenden avseende missbruks-, riskbruks- och beroendevård inom individ- och familjeomsorgen fastställdes av socialnämnden den 31 januari 2018.² Riktlinjerna har nu uppdaterats, bland annat utifrån ny lagstiftning och betydelsefulla samverkansöverenskommelser.

En anpassning av målgruppsbeskrivningen har gjorts utifrån omstrukturering av ärenden som avser enskilda mellan 18-20 år. Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) handläggs på barn- och ungdomsenheten.

---

² § 1005

Riktlinjerna har delvis strukturerats om och tydliggjort handläggningsprocessens huvudsakliga delar. Nedan följer en sammanfattning kring de förändringar som gjorts. Utöver de förändringar som sammanfattas nedan har mindre justeringar gjorts i syfte att förtydliga riktlinjerna.

Ny lagstiftning och nya föreskrifter

- Den 1 januari 2020 blev Förenta Nationernas (FN:s) konvention om barnets rättigheter svensk lag, barnrättslagen.
- Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende – Stöd för styrning och ledning har uppdaterats och publicerades den 28 januari 2019.

Samverkansöverenskommelser

- Tyresö kommun har tidigare antagit Storsthms överenskommelse om samverkan kring personer med missbruk/beroende. Storsthms tilläggsöverenskommelse gällande samverkan kring personer med missbruk/beroende av spel om pengar antogs den 26 mars 2019.³ Överenskommelsen är ett tillägg till ovanstående överenskommelse, och har i syfte att utveckla samverkan mellan kommun och landsting för att förbättra förutsättningarna för personer med ett missbruk/beroende av spel om pengar att få vård, stöd och behandling.
- Tyresö kommun har även antagit⁴ en regional överenskommelse⁵ om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård, inklusive en övergångsregel för utskrivning från psykiatrisk slutenvård. Överenskommelsen avtalar framförallt om ansvarsfördelning samt betalningsmodell och antalet frist dagar fram tills kommunens betalningsansvar inträder.
- Storsthlm har fastställt en överenskommelse för ärendehantering gällande hemlösa personer i länet. Överenskommelsen syftar bland annat till att klargöra ansvarsfördelningen mellan länets kommuner, för att minska risken för att enskilda individer inte ska få den hjälp och det stöd de behöver. Arbetsmarknads- och socialnämnden i Tyresö

---

³ § 1025

⁴ Arbetsmarknads- och socialnämndens sammanträde 2019-10-29 § 1086

⁵ Storsthlm, 2019: Regional överenskommelse in samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård

kommun antog den senast reviderade överenskommelsen på sitt sammanträde den 26 maj 2020.⁶

Vidare har lokala samverkansöverenskommelser (till exempel samverkansöverenskommelse med den lokala beroendemottagningen i Tyresö och med Öppenvårdspsykiatri Wemind) skrivits in i riktlinjerna för att förtydliga styrningen mot en ökad samverkan. Även interna samverkansrutiner inom förvaltningen och inom kommunen har lagts till.

Ny struktur

Riktlinjerna har delvis strukturerats om och tydliggjort handläggningsprocessens huvudsakliga delar. Syftet med omstruktureringen är att öka riktlinjernas användbarhet i handläggarens handläggnings- och dokumentationsarbete.

Konsekvenser av förslag till reviderade riktlinjer

Förslaget till beslut har inga direkta ekonomiska konsekvenser.

I samband med den nya lagen 2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård har Tyresö kommun har antagit⁷ en regional överenskommelse⁸ om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård, inklusive en övergångsregel för utskrivning från psykiatrisk slutenvård. Överenskommelsen avtalar framförallt om ansvarsfördelning samt betalningsmodell och antalet frist dagar fram tills kommunens betalningsansvar inträder. Överenskommelsen kan i förlängningen leda ekonomiska till följder för kommunen.

Från och med den 1 januari 2018 ingår problem med spel om pengar i socialtjänstlagen Vid senaste revidering av riktlinjerna⁹ konstaterades att ändringen i lagstiftningen sannolikt skulle föranleda vissa konsekvenser för förvaltningen, i form av ökade kostnader för exempelvis kompetensutveckling. Förvaltningen ser nu att den reviderade lagstiftningen inneburit konsekvenser i

---

⁶ § 1039

⁷ Arbetsmarknads- och socialnämndens sammanträde 2019-10-29 § 1086

⁸ Storsthlm, 2019: Regional överenskommelse in samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

⁹ 31 januari 2018 § 1005

form av ökade kostnader för kommunen, framförallt då ändringen innebär att kommunen ska kunna tillhandahålla behandling för en utökad målgrupp samt deras anhöriga.

Kompetensutveckling i samband med den utökade ambitionsnivå som anges i riktlinjen för intern samverkan med relationsvårdsteamet finansieras av medel från Socialstyrelsen. När det gäller ambitionen att inom ramen för samverkan upptäcka missbruk/beroende bedömer förvaltningen att behovet kan tillgodoses internt utan att det medför merkostnader.

Ingen prövning av barnets bästa har genomförts inför förslag till beslut. Aktuella ändringar har bedömts vara uppenbart för barnets bästa, eftersom socialtjänstens ansvar med grund i barnrättslagen har utvecklats och samverkan mellan vuxenheten och barn- och ungdomsenheten har förtydligats.